

N:o 138.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 22 maj 1908.
— — — — Andra Kammaren den 22 — —

Riksdagens Skrifvelse till Konungen, angående åtgärder för tillgodoseendet af krafvet på en mera enhetlig och sakkunnig behandling af de ärenden, som angå kommunikationer och allmänna arbeten.

(Konstitutionsutskottets utlåtande n:o 5.)

Till Konungen.

Inom Riksdagen hafva i två särskilda motioner framställningar gjorts om aflåtande till Eders Kungl. Maj:t af en skrifvelse angående inrättande af ett statsdepartement för kommunikationer och allmänna arbeten.

Förslag om inrättande af ett särskildt statsdepartement för kommunikationer och allmänna arbeten hafva vid åtskilliga föregående tillfällen varit föremål för Riksdagens pröfning. Orsaken till att icke något af dessa förslag hittills lyckats tillvinna sig Riksdagens bifall torde icke vara att söka uti en bristande uppfattning af kommunikationsärendenas vikt, utan har utgången hufvudsakligen berott antingen därpå, att enighet icke kunnat vinnas i andra frågor, som med den förevarande

blifvit ställda i samband, eller ock därpå, att framställningar rörande inrättande af nya statsdepartement för andra grupper af ärenden blifvit af Riksdagen gjorda hos Eders Kungl. Maj:t, och att man velat afvakta de utredningar och förslag, hvartill dessa framställningar kunde gifva anledning.

Då förslag i nu förevarande ämne senast förelåg, nämligen vid 1903 års riksdag uti en inom Andra Kammaren väckt motion, framhöll konstitutionsutskottet uti sitt i ärendet afgifna utlåtande, att utskottet för sin del ingalunda underskattade vikten af att söka åstadkomma ett mera omsorgsfullt tillvaratagande inom statsförvaltningen af de intressen, som vore förbundna med främjandet af kommunikationsväsendet och de allmänna arbetena inom landet. Då emellertid en omorganisation af statsrådet och statsdepartementen så nyligen som år 1900 ägt rum, hvilken omläggning jämväl medfört en väsentlig förbättring med afseende å enhetlig ledning af kommunikationsväsendet, och då utskottet hölle före, att det af motionären åsyftade målet skulle kunna ernås genom en på grund af inrättandet af en särskild administrativ högsta domstol möjliggjord förändrad anordning i afseende å statsrådets sammansättning eller ärendenas fördelning mellan departementen, hemställde utskottet, att motionen icke måtte föranleda någon Riksdagens åtgärd. Denna utskottets hemställan blef också af båda kamrarna bifallen.

Förslag om inrättande af ett särskildt kommunikationsdepartement har därefter icke blifvit inom Riksdagen framställt. Endast uti reservationer till konstitutionsutskottets utlåtanden i anledning af väckta förslag om inrättande af nya departement för andra grupper af ärenden har önskvärdheten häraf framhållits.

Att kommunikationsväsendets utveckling är af en utomordentligt stor betydelse för vårt land, torde för en hvar ligga i öppen dag. Det kan vid sådant förhållande icke gärna råda mer än en mening därom, att alla frågor rörande landets kommunikationer och allmänna arbeten i öfrigt äro af den vikt, att de inom den högsta förvaltningen böra behandlas med all nödig sakkunskap och så enhetligt förhållandena kunna medgifva. Att den nuvarande anordningen för dylika frågor handläggning i högsta instans icke alltid är ägnad att fullt tillgodose nämnda kraf, torde icke kunna med fog bestridas. Riksdagen är därför af den mening, att åtgärder böra vidtagas för att tillförsäkra de till Eders Kungl. Maj:t inkommande ärenden, som angå samfärdsel och allmänna arbeten, en mera enhetlig och sakkunnig behandling än som under nuvarande förhållanden kan med säkerhet komma dem till del.

Riksdagen har emellertid icke obetingadt kunnat ansluta sig till motionärernas förslag, att ett särskildt statsdepartement för ifrågavarande ärenden bör inrättas. Riksdagen håller nämligen före, att en ökning af departementens antal bör vidtagas med den största varsamhet och endast i de fall, då ett verkligt och oafvisligt behof däraf föreligger, enär svårigheter för ett enigt samarbete inom regeringen lätteligen skulle kunna uppstå, om antalet ledamöter i statsrådet blifver alltför stort. Huruvida ett sådant behof med afseende å kommunikationsärendena verkligen förefinnes, därom vågar Riksdagen i sakens nuvarande läge icke bestämdt uttala sig, då någon fullständig och allsidig utredning rörande alla på densamma inverkan omständigheter icke blifvit förbragt. Det synes emellertid Riksdagen, som om de fördelar motionärerna genom sitt förslag velat ernå måhända skulle kunna vinnas genom en förändrad anordning beträffande ärendenas fördelning mellan de olika statsdepartementen.

På grund af tidigare framställningar från Riksdagen om nya departements inrättande, torde man under den närmaste framtiden hafva att från Eders Kungl. Maj:t emotse förslag om en omorganisation af statsdepartementen. Vidare ville Riksdagen framhålla, att, därest en regeringsrätt, hvarom förslag vid innevarande riksdag blifvit af Eders Kungl. Maj:t framlagdt och af Riksdagen antagits såsom hvilande, kommer till stånd, den däraf föranledda minskningen af arbetsbördan för åtskilliga departement otvifvelaktigt kommer att medföra en omgruppering af ärendena mellan departementen. Riksdagen anser visserligen, att redan den utredning om departementens organisation, som på grund af Riksdagens förenämnda framställningar kommer att verkställas, helt naturligt måste beröra jämväl frågan om kommunikationsärendenas ställning inom den högsta förvaltningen. Men då ett eventuellt inrättande af en regeringsrätt måste medföra, att frågan om en ändrad anordning af statsdepartementen och ärendenas gruppering dem emellan måste upptagas till pröfning i större omfattning än af Riksdagens tidigare framställningar föranledes, finner Riksdagen, som anser de af motionärerna framhållna synpunkter i flera afseenden vara förtjänta af beaktande, lämpligt, att uti skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t betona önskvärdheten däraf, att vid behandlingen af frågan om omreglering af statsrådet och inrättande af nya statsdepartement särskildt tages under ompröfning, hvilka åtgärder böra vidtagas för att krafvet på enhetlighet och sakkunskap vid handläggning af ärenden, som angå samfärdsel och allmänna arbeten, må bättre kunna tillgodoses än under nuvarande förhållanden är möjligt.

På grund af hvad sålunda anförts får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t ville vid behandlingen af frågan om omreglering af statsrådet och inrättande af nya statsdepartement särskildt taga i öfvervägande, hvilka åtgärder kunna anses lämpliga för tillgodoseendet af krafvet på en mera enhetlig och sakkunnig behandling af de ärenden, som angå kommunikationer och allmänna arbeten.

Stockholm den 22 maj 1908.

Med undersåtlig vördnad.